

משרד החינוך

מינהל תיקשוב, טכנולוגיה ומערכות מידע
אגף טכנולוגיות מידע

האגף לחינוך קדם
יסודי

מיזם "במה לגנות"

מפגשים מקוונים המאפשרים לגנות להציג, לפרסם, לחלוק ולשתף עמיתות ביוזמות חינוכיות בתחומים שונים.

צפייה ותיעוד ציפורים,
עצים ומה שביניהם
בחצר הגן כבמרחב טבעי

דורית ליסופרבסקי

אקדמיה
ברשת

צפייה ותיעוד ציפורים, עצים ומה שביניהם בחצר הגן כבמרחב טבעי

מנהלת הגן: דורית ליסופרבסקי

הוצג בכנס מרכז דע-גן, תשע"ה

כרטיס ביקור:

שם הגן: גן לוי

שם היישוב: כפר יונה

מנהלת הגן: דורית ליסופרבסקי

סייעת הגן: אתי ברקוביץ

מפקחת: אפרת קאופמן

בשנת תשע"ה הגן מנה 34 ילדים בגילאי טרום חובה, חובה

הצורך לבחירת הנושא:

בגננו חצר גדולה מאוד, הרגשתי צורך ליצור חצר

המזמינה חקר ואהבה

לטבע.

מטרות על בבניית התכנית:

הכרת יצורים חיים ויחסי הגומלין ביניהם בסביבת הגן.

עידוד
שיתוף
פעולה בין
הילדים

טיפול
מושגים
ומיומנויות
מתמטיים

עידוד
מעורבות
הורים וחיזוק
קשר גן-בית

מטרות נוספות

טיפול דרכי
תיעוד

הכרת
ציפורים
בסביבתנו
ועצים

טיפול,
סקרנות,
פליאה,
מיומנויות
חקר

אבני דרך:

1. עיצוב חצר הגן

2. הכנת דפי חקירה על אודות עצים וציפורים בתוך הגן

ובחצר

3. מעקב אחרי עקבות וספירת ציפורים

4. שילוב המיזם במרכזי הגן

5. פעילות שיא ביום סדר ט"ו בשבט: חפש את המטמון

6. בחירות בגן, בעקבות הבחירות הארציות

גורם מזמן: שמות קבוצות הילדים

קבוצות עצים:

קבוצות ציפורים:

שקד

רימון

זית

עצים הגדלים בגננו

נחליאלי

דרור

סיקסק

ציפורים אשר חיות בסביבתנו

וכך זה התחיל.....

כל ילד בהגיעו אל הגן,
מניח את קופסת האוכל בהתאם לקבוצה שלו

החשיפה היומיומית לתמונות הציפורים והעצים

גרמה לזיהוי ושיחה מזדמנת בין הילדים...

שיתוף ומעורבות הורים.....

שליחה מצגות מידע ומשימה להורים . כל קבוצה קיבלה משימה משותפת.

"ט"ו בשבט הגיע, חג האילנות...."
ילדי קבוצת עץ הזית שלום: (שקד דביר, רות, שלי, בריה)
לקראת חג האילנות הקרב אלינו. אנו נלמד על האילנות הגדלים בגנינו. אשר את העשרה על כל עץ נלמד.... מהילדים!
קבוצת עץ הרימון תעשיר את ילדי הגן בשני עצים: עץ הזית ועץ הקלורטריה.

נשימה אישית:

"כל ילד לבחור עץ אחד (זית או קלורטריה) ולנזר המידע עליו למצוא בעזרת ההורים, ע"י מקורו זבונות בעץ...."

נשימה קבוצתית:

"כס להכין שלט לכל עץ: שלט לעץ הזית ושלט לעץ הקלורטריה בעו יום אחה"צ והיפגשו כולכם להכנת השלטים.

ראות להכנת השלט:

השלט צריך להיות מעץ ל השלט יהיה כתוב: שם העץ+ ציור/ תמונה של הפרי ושלט יהיה תלויי על העץ או תקוע באדמה. ושלט צריך להיות עמיד לכל מזג אוויר. (שמש/גשם....)

ומלץ לקשט:

עם חומרים מהטבע לדוגמא: להדביק אבנים קטנות צבעונות/ ענפים/ זרדים/ או מחומר ממוחזר, לדוגמא: פקקים/ מכסים/ קופסאות פלסטיק.... צבעים עמידים לגשם: צבעי אקריליק או גואש גונים או צבע שמן. קבוצה שצרכה עזרה בחומרי יצירה יש לנ בגן.

ביום ההדרכה, שיחול בשבוע ה-01.25 הקבוצה תציג בפני כל ילדי הגן את השלט ואת התעודה

ביום ההדרכה ניתן להביא בנוסף למי שמעוניין

- *פירות של העץ.
- *ענפים מן העץ.
- *תמונות של העץ
- *ניתן להכין דוגמא קטנה של העץ.
- *תמונה של הילד/ כל הילדים ליד העץ.
- *להשמיע שיר הקשור לעץ
- *מידע נוסף על העץ.
- *כל מידע נוסף מתקבל בברכה.

עיצוב חצר הגן:

כל "קבוצת עצים" הכינה:
שלט לעץ והעשירה במידע על העץ

עיצוב חצר הגן

כל "קבוצת ציפורים" הכינה מתקני האכלה והעשירה את ילדי הגן במידע על ציפורים.

הצבת שלטי העצים בחצר ותיחום העצים בקרשים צבעוניים

תליית מתקני האכלה בחצר הגן

תליית מתקני האכלה בחצר הגן

תליית מתקני האכלה בחצר הגן

לאחר זמן קצר, הציפורים הגיעו אל גננו והסקרנות גרמה לילדים לעקוב אחרי הציפורים באופן חופשי

מתלהבים
מסיקסו בזמן
פעילות בחצר

מתעניינים בצולות
שבחצר, בזמן פעילות
חופשית בתוך הגן

תיעוד חקר ציפורים בעזרת מגדיר בתוך הגן

תיעוד חקר עצים ע"י תצפית והתבוננות ממוקדת על עץ/ציפור:

זיהוי מרקם הגזע

הקשיים שהתעוררו בהכנת דפי תעודות זהות:

- המקום שהוקצה לכתיבה וציור היה קטן והקשה על ביצוע הילדים
- קושי בשמירה על הדף בשלמותו לאורך כל תקופת התיעוד
- קושי בתיעוד קול הציפור
- קושי בצילום מקרוב. שטח הפנים הקטן של הדף הקשה בהכנסת הצילומים שמצאנו במגדיר.
- קיים דימיון בין דף התיעוד לדף העבודה שאינו מתאים לילדים בגיל הגן.

הפתרון!

הכנת דפי

תיעוד ממוחשבים

כרטיס ציפור

סיק סק

שם הציפור: סיקסק

 	<p>תמונה</p>
	<p>קול</p>
	<p>סרטון</p>

	<p>ציור</p>
	<p>צבע</p>
 <p>קוצר שחר</p>	<p>מקור</p>
	<p>מזון</p>
<p>4-5</p> 	<p>ביצים</p>
<p>רצילה</p>	<p>נוודת/יציבה</p>

כרטיס עץ

שם העץ: קלורוטריה

קלורוטריה

	<p>צילום</p>
	<p>ציור</p>

 <p>עץ</p>	<p>נשיר/ירוק עד</p>
 	<p>העלה</p>
<p>עץ נוזל</p>	<p>עץ נוי/עץ פרי</p>
 <p>פרי</p>	<p>פרי/פרח</p>
<p>גזע</p>	
	<p>בעלי חיים אורחים</p>

קיץ

אביב

חורף

סתיו

מחסן מילים: סתיו

אילו ציפורים הגיעו לחצר שלנו?

הילדים מנסים
לזהות ציפור שראו,
בעזרת מגדיר ציפורים

ילד מסב את תשומת
ליבם של חבריו
למציאת ציפור

ספירת ציפורים המבקרות בגנינו:

**תעודה ממיזם
ספירת
ציפורי הבר**

ספירת הציפורים הגדולה בקרבת משכנות האדם 2016

14 לינואר – 6 פברואר 2016 למידע נוסף

עקבות ציפורים

מחפשים עקבות של
ציפורים שביקרו אותנו
בלילה

בעזרת מגדלת
ומגדיר עקבות,
שהוכן במיוחד לגן

שילוב הציפורים והעצים במרכזי הגן

מעתיקים עקבות של
ציפורים בשולחן חול

לוח מי בא לגן:
משחק לזיהוי
ציפורים ועצים.

ציור של ציפורים ועצים

דוגמא למשחק מחשב:

קישור למצגת באתר של מרכז לטיפוח ציפורי הבר בחצר ובגינה

לחצו על תמונת הציפור ושמו את קולה!
יצירת מצגת – המרכז לטיפוח ציפורי הבר בחצר ובגינה

פשוש

צופית

צוצלת

שחרור

נקר

סיס

סנונית

עורב

יונה

ירגזי

מאינה

נחליאלי

בולבול

דבור

דררה

דוכיפת

צייר אורי גורפין. הקולות באדיבות החברה להגנת הטבע ואתר <http://www.xeno-canto.org> סיוע בעבוד קולות אודי שמחון

פעילות שיא: חפש את המטמון!

פעילות של הבעת הידע הרב שהילדים צברו
על עצים וציפורים

והכול סביב אהבה ושמירה על הטבע.

דוגמאות למשימות:

רקדו סביב העץ
ושירו שיר לט"ו
בשבת

הקשיבו לציוצי
הציפורים דרך
המחשב ונסו לזהות
את שמן

**חפשו מחוץ לגן עץ
בודד
וברכו אותו.**

**הביטו מסביב
ורשמו 5 תופעות
מנפלאות הטבע**

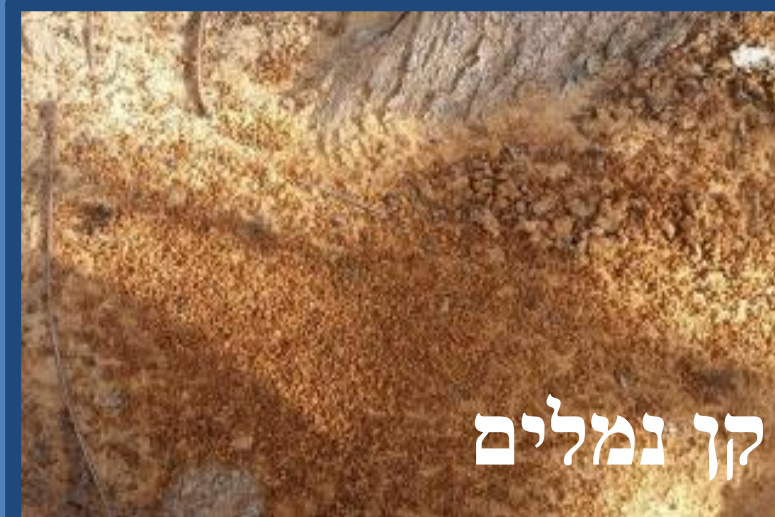
חפשו חיות הנהנות מהעץ...

קליעה למטרה
לזיהוי ציפורים

קן ציפורים

קן נמלים

והמטמון:
תיק חוקר אישי

תיק חוקר
רותם

שימוש תיק
חוקר בטיול
משפחתי

קבוצה שסיימה
את כל המשימות
קיבלה מדליה
ותעודה

ולסיום:
סדר
ט"ו בשבט
חגיגי

בחירות בגן: הציפור האהובה עלינו...

סיכום ומסקנות:

יש לי ציפור קטנה בלב והיא עושה בי מנגינות...
והצלחתי להחדיר את הציפור הזאת לילדים!

למידת ילדים דרך אהבה לטבע מאוד משמעותית ומקנה
ערכים רבים!

תכניות לעתיד:

השנה, אנו מתמקדים בנושא:
בעלי-חיים בטבע

בתוך הגן הקמנו ג'ונגל

ובחצר,

אנו עוקבים אחר בעלי-החיים שבסביבתנו הטבעית:

**מעקב אחרי
ציפורים**

**מעקב אחר
נמלים**

בחירת מקום להקמת גינה מזמנת פרפרים

חיפוש חרקים שונים

הקמת משטח לבדיקת עקבות.

תודות...

- ✓ הגב' אתי ברקוביץ, הסייעת שלי, יד ימיני בעשייה החינוכית
- ✓ לילדים המקסימים שבזכותם ועבורם הייתה כל הפעילות
- ✓ לצוות מרכז "דע-גן" שבזכותן פקחתי עיניים ולמדתי להתבונן על העולם הקסום של הטבע
- ✓ הגב' אפרת קאופמן המפקחת
- ✓ הגב' אורנית אביבי, מנהלת מחלקת קדם יסודי, כפר יונה.
- ✓ לצוות ארצי של מינהל תקשוב טכנולוגיה ומערכות מידע של משרד החינוך על אפשרות להציג את יוזמתי בקרב הגננות והמדריכות

ותודה רבה לכם...

דורית ליסופרבסקי

dorit_liso@walla.com